

Nediskriminující pracovní trh

Česká republika se potýká s růstem dlouhodobé nezaměstnanosti, která je provázena chudobou, deprivací a sociálním vyloučením. Aktivní politika zaměstnanosti využívá různé nástroje, které zvyšují šance znevýhodněných skupin na pracovním trhu. Také diskriminaci na pracovišti se dnes již lidé mohou účinně bránit.

Některé skupiny osob mají problémy nalézt vhodné pracovní uplatnění. Může to být způsobeno neustále se měnící strukturou poptávky a nabídky na trhu práce, rychlými změnami technologií a vlivy globalizace, protože část lidí se nedokáže všem těmto změnám přizpůsobit. Kromě toho se určité skupiny mohou setkávat i s projevy diskriminace.

Aktivní politika zaměstnanosti (APZ) pomáhá obtížně umístitelným uchazečům o zaměstnání a zároveň zvyšuje pružnost pracovního trhu. Z příkladů nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti si uvedme veřejně prospěšné práce, což jsou časově omezené pracovní příležitosti vytvořené především pro obtížně umístitelné a dlouhodobě nezaměstnané uchazeče o zaměstnání evidované úřadem práce, nebo zřizování takzvaných společensky účelných pracovních míst (SÚPM) pro takové uchazeče o zaměstnání, kterým nelze jiným způsobem zajistit pracovní uplatnění.

Rovné zacházení a ochrana před diskriminací

Diskriminací rozumíme odlišné zacházení s lidmi ve srovnatelných situacích bez rozumného odůvodnění. Antidiskriminační zákon stanoví, z jakých důvodů je rozlišování mezi lidmi nepřipustné: hovoří o rase, etnickém původu, národnosti, pohlaví, sexuální orientaci, věku, zdravotním postižení, náboženském vyznání, víře a světovém názoru. Další zákony obsahují i jiné důvody, jako např. majetek, členství v odborových organizacích či v politických stranách a hnutích, rodinný stav atd. Za diskriminaci se považuje také obtěžování (včetně sexuálního), pronásledování, pokyn k diskriminaci a navádění k diskriminaci. Obtěžováním se rozumí chování, jehož záměrem nebo důsledkem je snížení důstojnosti jiné osoby a vytvoření zastrašujícího, nepřátelského, ponižujícího nebo urážlivého prostředí.

Setkáme-li se s diskriminací, můžeme se bránit několika způsoby. Především máme možnost obrátit se na příslušný kontrolní či nadřízený orgán. Pokud se diskriminace dopustí zaměstnavatel při výběru z uchazečů o zaměstnání, může se uchazeč obrátit se stížností na úřad práce. V případě diskriminace zaměstnavatele vůči zaměstnanci se může zaměstnanec obrátit se stížností na inspektorát práce.

Dále se poškozený může obrátit s žalobou na soud. V takovém případě se oběť diskriminace může domáhat ukončení diskriminačního jednání, odstranění jeho následků a poskytnutí přiměřeného zadostiučinění (např. omluva). Je možné žádat též náhradu způsobené újmy v penězích. Třetí možností je pokus o smírné řešení formou tzv. mediace. S mediací musí diskriminující i diskriminovaný souhlasit, ani jednu ze stran nelze k jednání nutit. Mediátor je vyškolená osoba, která pak pomáhá oběma stranám dospět k dohodě.

Dokazování je ve sporech o diskriminaci jiné než v ostatních soukromoprávních sporech, ale nejedná se o presumpci viny, jak se často mylně uvádí. V tomto případě se totiž jedná o tzv. dělené důkazní břemeno, kdy důkazy podávají obě strany. Žalobce (tj. oběť diskriminace) musí

tvrdit a prokázat, že byl vystaven odlišnému či méně příznivému zacházení. Pokud to prokáže, je na žalovaném (tj. tom, kdo diskriminoval), aby naopak dokázal, že k diskriminaci nedošlo. Žalovaný musí prokázat, že jeho jednání mělo legitimní cíl, který odůvodňuje nerovný přístup. Musí také prokázat, že prostředky, které k dosažení tohoto legitimního cíle použil, byly přiměřené a nezbytné.

Zdroj: www.ochrance.cz